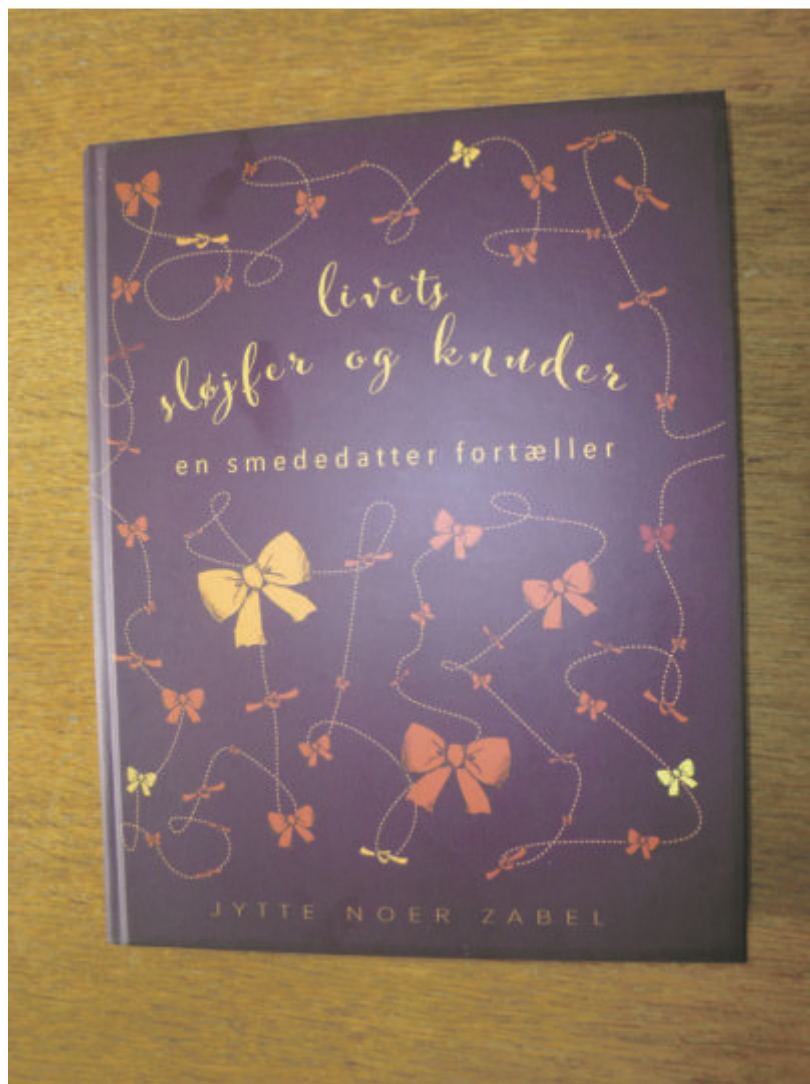

Jytte Noer Zabel har skrevet sin biografi

Jytte Zabel, 89 år, er især af to grunde godt kendt i Brønshøj – hun er en alsidig kunstner, og hun har i en årrække været en af ildsjælene i Brønshøj Copenhagen Jazz Club. Når dertil kommer hendes helstøbte personlighed og begivenhedsrige liv, har hun haft al mulig grund til at skrive sine erindringer.

AF BOGANMELDELSE V/ KAARE VISSING AF "LIVETS SLØJFER OG KNUDER – EN SMEDEDATTER FORTÆLLER"

Bogens 197 sider går stort set kronologisk frem med et spændende indhold rammet ind af slægten før og efter hende selv. To emner fylder mere end noget andet: Det første er faderen Ove Petersens skæbne under Besættelsen 1940-45: arrestationen i september 1941, alene fordi han var kommunist, og hans derpå følgende ophold i Vestre Fængsel og Hørsørdlejren, indtil tyskerne i oktober 1943 transporterede ham og andre kommunister til kz-lejren Stutthof i Polen, hvorfra kun de færreste kom hjem i live. Om dette drama træder Jytte Zabel pænt til side i bogen for at overlade sin far ordet – hans beretning om de uhyrlige forhold i Stutthof og den derpå følgende døds-march i foråret 1945, da Hitlers Tusindårsrige brød sammen efter bare lidt over tolv års rædselsregimente.

Befrielsen

Om aftenen den 4. maj 1945, da stort set hele Danmark festede efter at have hørt om landets genvundne frihed, gik den 13-årige Jytte med sin mor til Brønshøj Torv for at se hundredvis af mennesker juble over budskabet om landets frihed. Selv havde de svært ved at deltage i jublen – især moderen var bekymret, fordi man ikke vidste, hvad der var hændt hendes mand.

Men Jytte trøstede hende: "Far klarer den – han skal klare den – jeg ved, han er sej." Jytte fik ikke bare ret – hun fik

tillige ubevidst karakteriseret den solide DNA, som hendes far bestod af, og som tiden skulle vise, at han havde givet videre til sin datter.

Ove kom hjem sidst i maj 45, via Moskva, til stor hjemkomst-hyldest og en årelang indsats for bedre løn- og arbejdsforhold for ”manden på gulvet”. I Smedeforbundet (Dansk Metal) var han som den fremmeste revolutionære i opposition til forbundsformanden, ”den stærke smed” og socialdemokrat Hans Rasmussen – men deres opgør foregik altid i gensidig respekt.

Etiopien

Det andet fyldige emne handler om Jyttes et år lange ophold i Etiopien, 1961-62, sammen med Hans Åge Zabel og deres da to små børn. Han havde som civilingeniør fået tilbudt et job, som gjaldt en modernisering af lufthavnen i Addis Abeba, og den chance for et eventyr lod de ikke gå fra sig.

Den 30. november 1961 fløj familien fra Kastrup Lufthavn for først at vende hjem et år efter – lige tids nok til, at Jytte kunne føde sit sidste barn på Rigshospitalet den 1. december 1962.

I sin bog fortæller Jytte morsomt om hverdag og fest i det fremmede – men hvad der særligt falder i øjnene, er de farer, som hun og Hans Åge ganske uforfærdet synes at have stået over for: En fodtur i et område, hvor de først senere erfarede, at der var pytonslanger i træerne; om deres bil som sad fast i et område med løver; om Hans Åge der fumlede med sit gevær, da han en nat stod lige over for en sort panter, som heldigvis blev mere bange end han; om en stor sten lige ved siden af dem, der pludseligt rejste sig og viste sig at være en flodhest (KV: flodhesten er det dyr i Afrika, der dræber flest mennesker). I størst livsfare var de fire dog nok af den uhygiejniske måde, man mange steder behandlede og tilberedte maden på.

Ægteskabet

Den røde tråd i bogen er det smukke samliv med Hans Åge Zabel – fra de som ganske unge mødtes i festligt lag – via deres bryllup i 1953, tre fødsler, frivilligt arbejde, fester og et væld af venner, deling af de sorger, der uvægerligt må komme i et langt liv – til hans død som 86-årig i 2017. Centrene for det især socialt set rige liv var villaen på Basnæsvej i Brønshøjvej og sommerhuset i Nordsjælland.

En særlig indsats ydede Jytte og Hans Åge i den succesrige Brønshøj Copenhagen Jazz Club, hvor hun var kasserer i 14 år. Jazzklubbens første formand var den dygtige og driftige Leif Petersen (Kræmmer Leif) og dennes hustru Ina, der blev Zabels meget nære venner.

Sammen blev disse fire krumtappen i skabelsen og driften af Bellahøj Kræmmermarked, og sammen foretog de rejser med jazzmusik som målet – i 1997 gik turen til New Orleans!

Kunstner

Efter hjemkomsten fra Etiopien begyndte Jytte at gå til keramik, og snart skulle hun vise et usædvanligt talent som kunstner (denne ros er anmelderens).

Ved et tilfælde opdagede Jyttes keramiklærer hendes evner som billedhugger, hvilket siden resulterede i buster af de to førnævnte kamphaner inden for Dansk Metal, Hans Rasmussen og Ove Petersen. Disse værker står i dag på Metalskolen i Jørlunde, hvor de to herrer så kan fortsætte deres diskussioner.

Størst opmærksomhed har hun dog viet maleriet – med såvel gedigne naturalistiske billeder som sjove og charmerende naivistiske motiver. Især inden for det sidstnævnte område har hun høstet priser og anden anerkendelse – og indsatsen her vil givet sikre hende en plads i dansk kunsthistorie. Måtte det da også blive fortalt, hvilket begavet, kærligt slægtsbevidst og ganske uforknyt menneske, der har skabt værkerne.

Jytte Noer Zabel: ”Livets sløjfer og knuder – en smededatter fortæller”, Forlag: Books on Demand – Hellerup, Danmark, 197 sider. 199 kr.

Bogen kan købes hos boghandleren